

Vodeći stručni skup o rasvjetnoj tehnici

SVJETLOSNO ONEČIŠĆENJE - NOVI IZAZOV ZA RASVJETNU TEHNIKU

Brojni ostvareni projekti osuvremenjavanja rasvjetnih sustava u posljednjih nekoliko godina omogućili nove poslovne prilike, otvorili nova radna mjesta i povisili kvalitetu življenja građana. Tako je ovogodišnja, 6. konferencija o energetski učinkovitoj rasvjeti potvrdila da bilo kakav investicijski projekt, bez obzira na to radi li se o rasvjeti, prometnici ili zgradi, ne smije biti sam sebi svrha, već se mora promatrati kao dio šire gospodarske i društvene slike.

Šesta konferencija o energetski učinkovitoj rasvjeti održana je 27. rujna ove godine u Kongresnom centru 'Antunović' u Zagrebu u organizaciji tvrtke ENERGETIKA MARKETING i Hrvatske stručno-znanstvene udruge za energetiku, strojarne tehnologije i obnovljive izvore energije (HESO). Vodeći stručni skup iz područja rasvjetne tehnike u Hrvatskoj, pa i šire, ovaj put je pokušao ukazati na smjer u kojem bi se osuvremenjavanje rasvjetnih sustava, bez obzira na to radi li se o javnoj ili o rasvjeti javnih, poslovnih ili stambenih zgrada, industrijskih pogona ili sportskih objekata, trebalo kretati u narednim godinama s obzirom na razvoj novih tehničkih rješenja i propise o energetske učinkovitosti i zaštiti okoliša koji pred rasvjetnu tehniku postavljaju sve strože zahtjeve.

Tako je nedavno dva saborska čitanja prošao novi Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja u kojem se, između ostaloga, našla i prilično rigorozna odredba o ograničenju temperature boje svjetla svjetiljki javne rasvjete na nekim lokacijama na 2200 - 2700 K. S druge strane, većina novih, energetski učinkovitih rasvjetnih tijela u sustavima javne rasvjete u hrvatskim gradovima i općinama sada ima temperaturu boje svjetla u rasponu 3500 - 4000 K, a prema novom bi Zakonu bio predviđen rok od 10 godina za usklađivanje s novim odredbama. Zato su i okupljeni stručnjaci na Konferenciji kritizirali činjenicu da Hrvatsko društvo za rasvjetu i Hrvatska komora inženjera elektrotehnike, ali ni domaća visoka učilišta nisu bili uključeni u pisanje Zakona, dok je javna rasprava održana tijekom ljeta i prošla je nezamijećeno pa se Zakon u obliku kakav jest u konačnici našao u Saboru. "Kelvini su postavljeni prerigorozno, a problem s tim Zakonom je u tome što će se svi projektanti rukovoditi njime. Kvaliteta rasvjete nije u broju kelvina, a treba znati da ispod 2700 K nema podloga za diode na tržištu. Proizlazi da ćemo sami sebi s takvim kriterijima smanjiti konkurentnost, a projekti će biti skuplji, odnosno teže isplativi jer se velik broj projekata financira iz ušteda," naglasio je Hrvoje Kaluđer, mag. ing. el. iz tvrtke LED Elektronika, jednog od vodećih domaćih proizvođača rasvjete sa svjetlećim diodama (LED). S njim se složio i Bojan Fišer, mag. ing. el., predstavnik još jednog domaćeg proizvođača, tvrtke Detas koja je prošle godine u Pakracu uspješno ostvarila 'greenfield' investiciju, otvorivši novi proizvodni pogon za proizvodnju energetski učinkovite cestovne rasvjete. Na to se

▼ Pauza je uvijek dobro vrijeme za raspravu i razmjenu ideja...

◀ ... ili za upoznavanje s ponudom na izložbenim prostorima suorganizatora

▲▼ Okrugli stol i ove je godine dao odgovore na brojna pitanja

nadovezao konzultant dr. sc. Vedran Uran, dipl. ing. koji je napomenuo da bi Hrvatska mogla dobiti strože odredbe o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja od, primjerice, Njemačke ili Švedske. *“Broj kelvina uzima se kao pitanje ‘života ili smrti’ jer nema razloga da ograničenje ne bude do 4000 K, ovisno o vrsti prometnice. Što je uopće ekološka rasvjeta? Rasvjeta mora biti i ekonomski prihvatljiva, a ne samo ekološka. Ovo su vrlo skupa rješenja jer postoji samo jedan proizvođač koji nudi 2700 K,”* rekao je.

Središnji dio Konferencije bio je okrugli stol na kojem su razmatrani ključni proble-

mi vezani uz ostvarivanje projekata, ponajviše energetske učinkovite javne rasvjete. U skladu s time, bilo je riječi i o kreditima za financiranje takvih projekata koje nudi Hrvatska banka za obnovu i razvitak, za koje postoji velik interes jedinica lokalne samouprave jer su kamate svega 0,5 - 1%. No, Miro Marinković, dipl. oec. iz tvrtke Gradeko je upozorio da bi iz tehničkih kriterija za dobivanje kredita trebalo ukloniti odredbu o klasi blještanja G4 koja se više ne primjenjuje i zamijeniti svjetski priznatom novom klasom G*, jer će inače projekti u praksi postati neostvarivi. Predstavnik Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Marko Markić, dipl. ing. napomenuo je kako je kriterij jednolikosti rasvjete preporuka, a ne uvjet i naglasio: *“Jedinice lokalne samouprave imaju obavezu usluge javne rasvjete, a ako to ide po HBOR-ovom kreditu, moraju biti primijenjeni najviši standardi rasvijetljenosti.”*

Spomenute kredite komentirao je i Goran Hanžek, dipl. oec. iz HEP ESCO-a, napomenuvši da taj kredit u konačnici ipak ulazi u bilancu države kao javni dug, što nije optimalno, na što je odgovoreno da će vjerojatno ipak biti moguće dobiti mišljenje nadležnog ministarstva o iznimci. Uz to, istaknuo je da bi bilo dobro kada bi ESCO tvrtke mogle dobiti povoljne kredite za svoje poslovanje jer inače teško dolaze do kapitala. Konačno, na-

pomenuo je kako bi bilo vrlo korisno na hrvatski jezik prevesti nove Smjernice o statističkom razmatranju ugovora o energetske učinku (EPC) koje su u svibnju ove godine objavili Eurostat i Europska investicijska banka (EIB). Konačno, svi sudionici okruglog stola složili kako treba intenzivirati informiranje predstavnika JLS-ova o mogućnostima financiranja i razvoja projekata promjene rasvjete.

Oкупljeni stručnjaci također su komentirali činjenicu da energetske pregledi rasvjetnih sustava nisu unificirani i uglavnom se vrlo nekvalitetno provode jer nema kontrole pa se nerijetko događa da izvođač radova prije nego što s njima započne ponovno mora

provesti pregled. Uz to, Boris Štromar, dipl. ing. iz Građanske inicijative 'Ekorasvjeta' naveo je niz primjera lošeg i neekološkog projektiranja rasvjete, zbog čega se rasipa previše svjetla, što je neekonomično i ima loš utjecaj na živi svijet.

U svakom slučaju, može se zaključiti da je, za razliku od stanja prije pet godina, kada je održana 1. konferencija o energetske učinkovitoj rasvjeti, takva rasvjeta danas postala nešto uobičajeno. S druge strane, također se čini da je u tih pet godina nestao onaj početni entuzijazam s kojim se tada kretalo u projekte zamjene zastarjelih i rastrošnih rasvjetnih sustava novima, energetske učinkovitijima, što je činjenica koju ne treba zanemariti. ■

***Pokrovitelji i
suorganizatori
6. konferencije
o energetske
učinkovitoj
rasvjeti bili su:***

Hvala!

Pokrovitelji:

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Zagreb

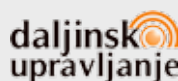
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Zagreb

Glavni suorganizator:

HEP ESCO, Zagreb

Suorganizatori:

Daljinsko upravljanje, Zagreb

Detas, Sveta Nedelja

Gradeko, Sesvete

LED Elektronika

LED Elektronika, Ivanić Grad

rudan
UČINKOVITO UPRAVLJANJE ENERGIJAMA

Rudan, Žminj